

Téma: Sebereflexe

Předmět: Doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí 1

Nejdříve jsem chodila domů za Davidem, žákem čtvrté třídy základní školy. Vyrůstá jako jedináček. Doučování nám šlo, řekla bych, skvěle, on je snaživý, pozorný a rád se učí. Probírali jsme především češtinu, ta mu podle jeho slov nejde a ani ho vůbec nebaví. Zaměřili jsme se na i/y. Vyjmenovaná slova mu šla, znal je nazpaměť. Svižně je dokázal odříkávat. Problém byl ve shodě podmětu s přísudkem. Tam se ztrácel a neměl ani základní tušení podle čeho se i/y určí. Všimla jsem si, že věci, které aktuálně ve škole probírali, zvládal. Ale nechápal souvislosti. Když opakovali učivo z minulého ročníku – převody jednotek. Kolik centimetrů má metr, kolik milimetrů má centimetr. Když jsem mu to pro názornost ukazovala na pravítku, tak to po chvíli pochopil, až jsem se divila jak rychle. Myslím, že mu chybí citlivější přístup jak ze strany učitelky ve škole, tak ze strany jeho zákonného zástupce – babičky. Babička ho vychovává sama, sama má základní vzdělání a učit se s Davidem nezvládá. Davidův velký problém je, že ztrácí pomůcky a má ve věcech nepořádek. Psali písemku z matematiky, z geometrie, dostal pětku. Když jsem ho zkoušela z těch samých otázek, věděl všechno, narýsoval všechno. Zeptala jsem se ho, jak je možné, že to měl špatně. Tvrdil, že měl jenom jednu chybu. Nevěřila jsem mu to s tím, že za jednu chybu by určitě nedostal nejhorší známku. Velmi namáhavým „vyšetřováním“ jsem se dopídila, jak to vlastně bylo. On totiž neměl trojúhelník s ryskou a to je při rýsování kolmic a rovnoběžek zásadní pomůcka. On to vzal od ruky a nakreslil čáru. Paní učitelka neměla ani moc práce, aby od oka viděla, že to není správně a ta pětka byla zaslouženě. Jenomže když David rýsoval přede mnou, tak vzal trojúhelník a narýsoval to správně. Doporučila jsem mu, aby přesně tohle ukázal paní učitelce, aby viděla, že to zvládá. Nechtěl. Nikdy to neřekl na rovinu, ale asi jí vůbec nemá rád. To ale jeho prospěch velmi ztěžuje.

S doučováním v této rodině jsem skočila, protože ani on, ani jeho babička neměli smysl pro odpovědnost. Byli jsme domluveni na dvě hodiny odpoledne a on přišel v 14:20. Když jsme se domluvili na půl 3, přišel ve tři čtvrtě na tři. Když dvakrát nedorazili vůbec, doučování jsem vzdala a hledala jiné útočiště.

Od ledna tohoto roku chodím do jednoho nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Jsem tam spokojená hlavně proto, že už nechci „k někomu domů“. Na doučování chodí různé děti, zatím se nestalo, že by nepřišlo žádné. Ale jedou sociální pracovníce měly školení a nedaly dopředu vědět, že se doučování ruší.

Já chodím každé pondělí a čtvrtek. V pondělí chodí ještě jeden praktikant, také student Masarykovy univerzity, akorát z fakulty sociálních studií. Ve čtvrtek tam byvám z řad praktikantů/dobrovolníků sama. Pokud je hodně dětí, doučují i sociální pracovníce/pracovnice v sociálních službách. Většina dětí do školy nechodí. Na známkách jim vesměs nezáleží. Děti jsou ve věku šest až dvanáct let.

Jsem tam spokojená. Líbí se mi, že se děti obměňují, že to není „na jedno brdo“. A tím, jak jsou všechny podobně staré, je kamenem úrazu pro všechny totéž – vyjmenovaná slova. I jsem si všimla, jak tyto děti špatně píšou a čtou. To je na opravdu špatné úrovni. Ale matematika jim jde perfektně.

V klubu mají také systém odměn. Za deset příkladů správně (nebo třeba patnáct, pokud jsou lehčí) dostanou jedničku. Za padesát jedniček dostanou čokoládu. Proto funguje systém – eurofólie, kde má každé dítě, které na doučování chodí, svou složku a v ní různé pracovní sešity a papíry. Proto děti jedničky shromažďují a střádají. I díky tomu je dobře vidět, co které dítě probíralo a při příštím doučování se na to může navázat.

Zajímavá je jejich poctivost, když například někdy jedničky počítáme, tak děti nikdy nepodvádějí (nebo alespoň já jsem se s tím nesetkala). Nezažila jsem, že by v tomhle dítě zalhalo.

A právě tím, jak jim povětšinou čeština nejde, vyhýbají se jí, jak můžou. Nejčastěji slyším: „Dejte mi příklad, paní učitelko, příklady.“ Když počítáme, jsou spokojené, ale když po nich chci psát nebo „nedejbože“ číst, je zle. Začnou se vztekat, křičet, kopat kolem sebe a demonstrativně si oblékají bundu, že jdou pryč. Když o tom tak přemýšlím, mně ještě žádné dítě „neuteklo“. Ale už jsem byla svědkem, že kvůli tomu, že dítě chtělo psát červenou tužkou (tou smějí psát jenom paní učitelky), a byla mu dovolena pouze modrá propiska, rozrušené odešlo. Jsou velmi temperamentní, což si myslím, že v běžné škole není dobře, protože když se má učitelka věnovat třiceti dětem záraz, tak to ani nejde.

Na oslovení „paní učitelko“ jsem si zvykla rychle. Byl to pro mě ze začátku šok, vždyť já sama chodím do školy, ale přece jenom pro tyto děti jsem starší a učím je, takže toto oslovení je správné.

Tento předmět – SZ9BP_DSZ1 Doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí 1 - byl můj první kontakt s edukační realitou v roli učitelky. Velmi mi pomohl v tom, že jsem si vyučování zkusila (sice ne jako v klasické základní/střední škole), ale je to neocenitelná zkušenost a jsem za ni velmi ráda. Oproti spolužákům ze stejného oboru mám tuto praxi navíc, i když jsem jim nabízela, že by taky mohli takto chodit doučovat, nikdo nechtěl. Já jsem opravdu nadšená. Budu chodit doučovat i nadále, jenom se přesunu do projektu.